

PUBLISKAJĀ SEKTORĀ JĀUZLABO GATAVĪBA NOVĒRST “NAUDAS ATMAZGĀŠANAS” UN SANKCIJU PĀRKĀPŠANAS RISKUS

“Naudas atmazgāšana” un sankciju pārkāpšana

ilggadēja aktualitāte pasaulē un Latvijā

Riskiem pakļauto darījumu apjoms Latvijā ir liels

Izpratne par risku nozīmīgumu – maza

Valsts kontroles ieteikumi publiskajam sektoram

jau ieviešanas stadijā

REVĪZIJA MĒRĶIS: PREVENTĪVI IZVĒRTĒT, KĀDA IR PUBLISKĀ SEKTORA PRAKSE

aizdomīgu darījumu savlaicīgā atklāšanā

lai izvairītos no darījumiem ar sankcijām pakļautām personām

KĀPĒC SVARĪGA IZPRATNE PAR RISKIEM UN GATAVĪBA TOS NOVĒRST?

NOVĒRŠOT RISKUS

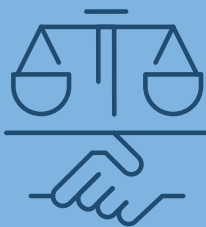
novēršas negatīvas sekas Latvijas valstij un iedzīvotājiem

iespējama negatīva ietekme

NENOVĒRŠOT RISKUS

valsts reputācijai un ekonomikas izaugsmei

iedzīvotājiem sniegto pakalpojumu pieejamībā un kvalitātē

PIEMĒRS:

Ja publiskā sektora izvēlētais sadarbības partneris izrādās pakļauts sankcijām vai saistīts ar “naudas atmazgāšanu”, tad projekts aizkavēsies vai netiks īstenots. Rezultātā: cilvēki netiek pie jauna, moderna vilciena vai tramvaja; nepabeigta sporta zāle; aizkavējusies bērnudārza izbūve; kavējas medicīniskā aprīkojuma piegāde slimnīcai u.c.

SVARĪGI: Proaktīvi sekmēt publiskā sektora izpratni par riskiem

Pašvaldībām un valsts pārvaldes iestādēm pilnveidot iekšējās kontroles sistēmu “naudas atmazgāšanas” un sankciju risku pārvaldībai

NAUDAS ATMAZGĀŠANA

Revīzijas rezultātus skatīt kontekstā arī ar Latvijas noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas sistēmas efektivitāti. Revīzija ir stratēģisks instruments, ar kura palīdzību Latvijas Republika demonstrē apņemšanos pilnveidot sistēmu, līdz minimumam likvidējot korupcijas, “naudas atmazgāšanas” un sankciju pārkāpšanas riskus, t.sk. publiskajā sektorā

VALSTS KONTROLES IETEIKUMI PRAKTISKAS IEVIEŠANAS FĀZĒ

Valsts kanceleja sadarbībā ar Finanšu izlūkošanas dienestu, Ārlietu ministriju un Valsts kontroli jau ir uzsākusi darbu pie mācību organizēšanas atbildīgo personu kvalifikācijas un kompetences paaugstināšanai

Valsts kontroles revidentu priekšlikumi vērsti uz:

- publiskajai pārvaldei piemītošo risku identificēšanu;
- metodoloģisko atbalstu un mācībām publiskajam sektoram;
- uzlabotu datubāzu pieejamību un funkcionalitāti, lai nodrošinātu samērīgumu pārbaūžu veikšanā un samazinātu administratīvos resursus

VALSTS KONTROLE IZVĒRTĒJA IEKŠĒJO KONTROLI, IESPĒJAS UN PRAKSI “NAUDAS ATMAZGĀŠANAS” UN SANKCIJU RISKU PĀRVALDĪBAI

18

pašvaldībās*

13

ministrijās

12

valsts iestādēs

*Revīzija veikta pirms Administratīvi teritoriālās reformas, kad pašvaldību skaits bija 119 esošo 43 pašvaldību vietā

Pēc revīzijas konstatēts:

lielākajā daļā pašvaldību un iestāžu nav ieviesta iekšējās kontroles sistēma risku pārvaldībai

publiskajam sektoram nav pietiekama metodoloģiska atbalsta mācību, vadlīniju vai citā veidā un ir ierobežota pieeja bezmaksas informācijai

atsevišķos gadījumos, saskaroties ar riskiem, nespēja operatīvi reaģēt un rīkoties:

- 2019. g. ASV Ārvalstu aktīvu kontroles birojs (OFAC) noteica sankcijas pret Aivaru Lembergu, Ventspils attīstības aģentūru, Biznesa attīstības asociāciju, Latvijas Tranzīta biznesa asociāciju un Ventspils brīvostas pārvaldi, uzskatot tās par Lemberga ietekmē esošām institūcijām
- 2020. g. AS “Pasažieru vilciens” saskārās ar problēmām iegādāties dīzeļvilcieniem nepieciešamās rezerves daļas, jo to ražotājs ir pakļauts OFAC sankcijām
- 2021. g. VID Nodokļu un muitas policijas pārvalde uzsāka kriminālprocesi SIA “Erbauer group” par noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizāciju lielā apmērā. Uzņēmums pieder Jēkabpils pilsētas domes deputātam un ir uzvarējis Jēkabpils pilsētas pašvaldības, Madonas novada pašvaldības, Pārtikas un veterinārā dienesta, VSIA “Latvijas Valsts ceļi” u.c. publisko personu rīkotajos iepirkumos, t.sk. saistībā ar ES fondu finansētiem projektiem
- 2021. g. Liepājas ostā remontdarbu veikšanai iebrauca kuģis, kura īpašnieks ir iekļauts OFAC sankciju sarakstos